

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER.....	xiii
KISALTMALAR.....	xxvii
Ş.I GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

FİKRÎ HAKLAR, TARİHSEL GELİŞİMİ, TÜRK HUKUKUNDA «ESER» VE «ESER SAHİBİ»

Ş.II Fikrî Hak Kavramı ve Tarihsel Gelişimi	5
1. Fikrî Hak Kavramı.....	5
A. Genel Olarak	5
B. Fikrî Hak Kavramının Fikrî Mülkiyetin Konusunu Oluşturması	11
2. Fikrî Hak Kavramının Tarihi Gelişimi	14
A. Genel Olarak	14

B. İlk Çağ ve Ortaçağ'ın Başları.....	15
C. İslâm Hukuku.....	18
D. Ortaçağ'ın Sonları ve İmtiyazlar Dönemi.....	19
E. Yakın Çağlar ve Ulusal Kanun Çalışmaları.....	22
F. Türk Hukukundaki Gelişmeler.....	24
a. Osmanlı Dönemi.....	24
b. Cumhuriyet Dönemi.....	27
G. Uluslararası Anlaşmalar.....	30
a. Genel Olarak.....	30
b. “Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına İlişkin Bern Sözleşmesi”.....	32
c. “Evrensel Telif Hakları Sözleşmesi (UCC)”.....	36
d. “İcracı Sanatçıların, Fonogram Yapımcılarının ve Yayın Kuruluşlarının Korunmasına Dair Roma Sözleşmesi”.....	37
e. “Dünya Fikrî Mülkiyet Örgütü Fikrî Haklar Sözleşmesi (WIPO/OMPI)”.....	39
f. “Dünya Ticaret Örgütü (WTO)- Sahte Mal Ticareti Dâhil Ticaretle Bağlantılı Fikrî Mülkiyet Hakları Sözleşmesi (TRIPS)”.....	40
g. Bölgesel Nitelikteki Anlaşmalar.....	43
aa. Amerika Kıtası Devletleri Arasındaki Anlaşmalar.....	43
i. Genel Olarak.....	43
ii. 1889 tarihli Montevideo Sözleşmesi.....	45
iii. 1910 tarihli Buenos Aires Sözleşmesi.....	45
bb. Avrupa Topluluğu Çalışmaları.....	45
§.III Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Kapsamında Korunan Fikrî Hak: «Eser».....	47
1. Genel Olarak.....	47
2. Eser Kavramı.....	50

3. 5846 s. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Kapsamında “Eser” Kavramı	55
A. “Eser” Kavramının Unsurları	58
a. “Hususiyyet” (“Sübjektif Unsur” veya “Esasa İlişkin Şart”).....	58
b. “Aidiyyet” (Objektif Unsur” veya “Şekle İlişkin Şart”)	69
B. Hukuken Korunan Eserler	72
a. Genel Olarak	72
b. “İlim ve Edebiyat Eserleri (md.2)”	75
aa. Birinci Grup Eserler	76
i. “Dil ve Yazı İle İfade Olunan Eserler”	76
ii. “Bilgisayar Programları”	81
bb. İkinci Grup Eserler.....	84
i. “Sözsüz Sahne Eserleri”	84
cc. Üçüncü Grup Eserler.....	86
i. “Bedii (estetik) vasfı bulunmayan fotoğraf, harita, plân, proje, kroki, resim, coğrafya ve topografyaya ait maket ve benzerleri ile her çeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri”	86
c. “Musiki Eserleri (md.3)”	88
d. “Güzel Sanat Eserleri (md.4)”	90
e. “Sinema Eserleri (md.5)”	95
f. “İşlenme ve Derleme Eserler (md.6)”	103
aa. Genel Olarak	103
bb. İşlenme ve Derleme Eserlerin Unsurları.....	107
i. İşlenme Eserlerin Unsurları.....	107
α. “Asıl Eserden Bağımsız Olmama (Bağıllık)” .	108
β. “İşleyenin Hususiyyetini Taşıma (Hususiyyet)”	111

γ. “Asıl Eser Sahibinin Haklarına Zarar Getirmemek”	113
ε. “Asıl Eserle Olan İlişkisinin Belirtilmesi”	115
ii. İşlenme Eserlerin Çeşitleri	117
iii. Derleme Eserlerin Unsurları	119
α. “Bir Düşünce Yaratıcılığı Sonucu Olma”	120
β. “Diğer Bir Eserden Yararlanmanın Şart Olmaması”	121
γ. “Asıl Esere Bağlılığın Şart Olmaması”	121
iv. Derleme Eserlerin Çeşitleri	122
§.IV Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa Göre Eser Sahibi.....	126
1. Genel Olarak	126
2. Eseri Meydana Getiren Kişinin Eser Sahipliği	133
A. Tek Kişinin Eser Sahipliği	134
B. Birden Çok Kimsenin Eser Sahipliği	136
a. Müşterek Eser Sahipliği.....	138
b. İştirak Hâlinde Eser Sahipliği.....	141
c. Sinema Eseri Sahipliği	144
C. Başkasının Meydana Getirdiği Eser Üzerinde Eser Sahipliği.....	147
a. “İşverenin Eser Sahipliği”	148
b. “Tüzel Kişilerin Eser Sahipliği”	151
D. Farazî Eser Sahipliği (Karine Olarak Eser Sahibi Kabul Edilen Haller)	155
a. “Sahibinin Adı Belirtilen Eserlerde Eser Sahipliği Karinesi”	156
b. “Sahibinin Adı Belirtilmeyen Eserlerde Eser Sahipliği Karinesi (md.12)”	157

İkinci Bölüm
FİKRÎ HAKLARIN CEZAI KORUNMASI
5846 SAYILI FİKİR VE SANAT ESERLERİ
KANUNUNDA DÜZENLENEN SUÇLAR

§.V 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Uyarınca Fikrî Hakların Cezai Korunması	159
1. Genel Olarak	159
2. 5728 sayılı Kanunla Yapılan Değişiklik Uyarınca 5846 sayılı Kanununda Yer Alan Ceza Hükümlerinin Genel Eleştirisi	165
§.VI 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda Yer Alan Suçlar	174
1. Kanunun 71'inci Maddesinde Yer Alan Suçlar: Eser Sahibinin Manevi, Mali ve Bağlantılı Haklarına İlişkin Suçlar	174
A. Eser Sahibinin Manevi Haklarına Tecavüz Suçları (md.71)	178
a. Genel Olarak	178
b. Manevi Haklara Tecavüz Suçlarında Korunan Hukukî Yarar	185
c. Manevi Haklara Tecavüz Suçlarında «Fail»	186
d. Manevi Haklara Tecavüz Suçlarında «Mağdur»	190
B. Bir Eseri, Hak Sahibi Kişilerin Yazılı İzni Olmaksızın Her Türü İşaret, Ses veya Görüntü Nakline Yarayan Araçlarla Umuma İletmek veya Yayımlamak Suçu (Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçu) (md.71/1-1)	194
a. Genel Olarak	194
b. Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçunda Korunan Hukukî Yarar	200
c. Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçunda «Fail»	200

d. Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçunda «Mağdur»	201
e. Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçunun Maddi Unsuru	202
f. Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçunun Manevi Unsuru	209
g. Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçunda Hukuka Aykırılık	210
h. Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçunun Özel Görünüş Şekilleri.....	212
aa. Teşebbüs.....	212
bb. İştirak	213
cc. İçtima	214
dd. Hak Sahibinin Eseri Kamuya Sunma Hakkına Tecavüz Suçunun Yaptırımı	216
C. Hak Sahibi Kişilerin İzni Olmaksızın, Alenileşmemiş Bir Eserin Muhtevası Hakkında Kamuya Açıklamada Bulunma Suçu (Alenileşmemiş Eserin İçeriğini İfşa Suçu) (md.71/1-4).....	219
a. Genel Olarak	219
b. Alenileşmemiş Eserin İçeriğini İfşa Suçunda Korunan Hukukî Yarar	222
c. Alenileşmemiş Eserin İçeriğini İfşa Suçunda «Fail»	223
d. Alenileşmemiş Eserin İçeriğini İfşa Suçunda «Mağdur»	223
e. Alenileşmemiş Eserin İçeriğini İfşa Suçunun Maddi Unsuru	225
f. Alenileşmemiş Eserin İçeriğini İfşa Suçunun Manevi Unsuru.....	228
g. Alenileşmemiş Bir Eserin İçeriğini İfşa Suçunda Hukuka Aykırılık	229
h. Alenileşmemiş Bir Eserin İçeriğini İfşa Suçunun Özel Görünüş Şekilleri	230

aa. Teşebbüs.....	230
bb. İştirak.....	231
cc. İçtima.....	232
i. Alenileşmemiş Eserin İçeriğini İfşa Suçunun Yaptırımı	232
D. İntihal Suçları.....	233
a. Başkasına Ait Esere, Kendi Eseri Olarak Ad Koyma Suçu (Başkasının Eserini Sahiplenmek Suçu) (md.71/1-2).....	237
aa. Genel Olarak.....	237
bb. Başkasının Eserini Sahiplenmek Suçuyla Korunan Hukukî Yarar.....	242
cc. Başkasının Eserini Sahiplenmek Suçunda «Fail»	244
dd. Başkasının Eserini Sahiplenmek Suçunda «Mağdur»	244
ee. Başkasının Eserini Sahiplenmek Suçunun Maddi Unsuru	245
ff. Başkasının Eserini Sahiplenmek Suçunun Manevi Unsuru.....	247
gg. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur.....	248
i. “Dağıtmak”	249
ii. “Yayımlamak”	250
hh. Başkasının Eserini Sahiplenmek Suçunun Özel Görünüş Şekilleri	251
i. Teşebbüs.....	251
ii. İştirak	252
iii. İçtima	253
ii. Başkasının Eserini Sahiplenmek Suçunun Yaptırımı	253
b. Bir Eserden Kaynak Göstermeksizin İktibasta Bulunma Suçu (Eserden Aşırma Suçu) (md.71/1-3)	257
aa. Genel Olarak	257
bb. Eserden Aşırma Suçuyla Korunan Hukukî Yarar	258

cc. Eserden Aşırma Suçunda «Fail» ve «Mağdur»	259
dd. Eserden Aşırma Suçunun Maddi Unsuru	259
ee. Eserden Aşırma Suçunun Manevi Unsuru.....	261
ff. Eserden Aşırma Suçunda Hukuka Aykırılık	262
gg. Eserden Aşırma Suçunun Özel Görünüş Şekilleri.....	264
i. Teşebbüs.....	264
ii. İştirak	264
iii. İçtima	265
hh. Eserden Aşırma Suçunun Yaptırımı.....	266
c. Bir Eserle İlgili Yetersiz, Yanlış veya Aldatıcı Mahiyette Kaynak Gösterme Suçu (Atıf Sahteciliği Suçu) (md.71/1-5)	268
aa. Genel Olarak	268
bb. Atıf Sahteciliği Suçuyla Korunan Hukukî Yarar	269
cc. Atıf Sahteciliği Suçunda «Fail» ve «Mağdur»	270
dd. Atıf Sahteciliği Suçunun Maddi Unsuru	270
ee. Atıf Sahteciliği Suçunun Manevi Unsuru	272
ff. Atıf Sahteciliği Suçunda Hukuka Aykırılık.....	273
gg. Atıf Sahteciliği Suçunun Özel Görünüş Şekilleri.....	273
i. Teşebbüs.....	273
ii. İştirak	274
iii. İçtima	274
hh. Atıf Sahteciliği Suçunun Yaptırımı.....	275
E. Hak Sahibi Kişilerin Yazılı İzni Olmaksızın Eseri Değiştirme Suçu (Eseri Değiştirme Suçu) (md.71/1-1)	277
a. Genel Olarak	277
b. Eseri Değiştirme Suçuyla Korunan Hukukî Yarar	285
c. Eseri Değiştirme Suçunda «Fail»	286
d. Eseri Değiştirme Suçunda «Mağdur»	286
e. Eseri Değiştirme Suçunun Maddi Unsuru	287
f. Eseri Değiştirme Suçunun Manevi Unsuru	288

g. Eseri Değiştirme Suçunda Hukuka Aykırılık.....	289
h. Eseri Değiştirme Suçunun Özel Görünüş Şekilleri.....	292
aa. Teşebbüs.....	292
bb. İştirak	293
cc. İçtima	293
i. Eseri Değiştirme Suçunun Yaptırımı	295
F. Eser Sahibinin Mali Haklarına Tecavüz Suçları (md.71)	297
a. Genel Olarak	297
b. Mali Haklara Tecavüz Suçlarında Korunan Hukukî Yarar	308
c. Mali Haklara Tecavüz Suçlarında «Fail»	309
d. Mali Haklara Tecavüz Suçunda «Mağdur»	313
e. Mali Haklara Tecavüz Suçlarının Maddi Unsuru.....	316
aa. Genel Olarak	316
i. «İřlemek»	318
ii. «Çoęaltmak»	322
iii. «Dağıtmak»	329
α. «Kiralamak»	331
β. «Ödünç Vermek».....	332
γ. «Satışa Çıkarmak » ve «Sair Usuller»	332
iv. «Temsil etmek»	333
α. “Eseri okumak”	336
β. “Eseri Çalmak ve Oynamak”	337
γ. “Eseri Göstermek”	338
v. «her türlü işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletmek»	338
vi. «Hukuka Aykırı Olarak İşlenen veya Çoğaltılan Eserleri Satışa Arz Etmek, Satmak, Kiralamak veya Ödünç Vermek Suretiyle ya da Sair Şekilde Yaymak»	343
vii. «Ticarî Amaçla Satın Almak»	345

viii. «Bir Eseri İthal veya İhraç Etmek»	349
ix. «Kişisel Amaç Dışında Elinde Bulundurmak ya da Depolamak»	351
f. Mali Haklara Tecavüz Suçlarının Manevi Unsuru.....	352
g. Mali Haklara Tecavüz Suçlarında Hukuka Aykırılık	354
h. Mali Haklara Tecavüz Suçlarının Özel Görünüş Şekilleri.....	356
aa. Teşebbüs.....	356
bb. İştirak	358
cc. İçtima	358
i. Mali Haklara Tecavüz Suçunun Yaptırımı	361
G. Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçları.....	363
a. Genel Olarak	363
b. Bağlantılı Haklara Yönelik Tecavüz Suçları ile Korunan Hukukî Yarar	367
c. Fail.....	368
d. Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçlarında «Mağdur»	372
aa. İcracı Sanatçılar.....	373
i. Genel Olarak	373
ii. “İcracı Sanatçının Gerçek Kişi Olması Gereği” ..	377
iii. “İcracı Sanatçının Sanatsal Faaliyet Göstermesi Gereği”	378
iv. “İcracı Sanatçının Bir Eseri İcra Etmesi Gereği” ..	380
v. “İcranın «Özgün» Olması Gerekliliği”	381
vi. “İcranın Umuma İletilmesinin Gerekliliği”	382
vii. İcracı Sanatçıya Tanınan Haklar	382
α. İcracı Sanatçının Manevi Hakları	382
β. İcracı Sanatçının Mali Hakları.....	384
bb. Fonogram Yapımcıları	387
cc. Radyo-Televizyon Kuruluşları.....	393
dd. Film Yapımcıları.....	399

e. Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçlarının Maddi Unsuru.....	404
f. Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçlarının Manevi Unsuru.....	407
g. Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçlarında Hukuka Aykırılık Unsuru	410
h. Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçlarının Özel Görünüş Şekilleri.....	412
aa. Teşebbüs.....	412
bb. İştirak	413
cc. İçtima	415
i. Bağlantılı Haklara Tecavüz Suçunun Yaptırımı	417
2. Kanununun 72’nci Maddesinde Yer Alan “Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri”	419
A. Genel Olarak	419
B. “Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri” Suçu ile Korunun Hukukî Yarar	423
C. Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri Suçunda «Fail»	424
D. Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri Suçunda «Mağdur»	425
E. Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri Suçunun Maddi Unsuru.....	425
F. Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri Suçunun Manevi Unsuru	430
G. Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri Suçunun Özel Görünüş Şekilleri.....	432
aa. Teşebbüs.....	432
bb. İştirak	433
cc. İçtima	433
H. Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri Suçunun Yaptırımı	435

3. Kanununun 81'inci Maddesinde Yer Alan "Bandrol Suçları"	437
A. Genel Olarak	437
B. Bandrol Suçları ile Korununun Hukukî Yararı	445
C. Bandrol Suçlarında «Fail»	447
D. Bandrol Suçlarında «Mağdur»	450
E. Bandrol Yükümlülüğüne Aykırılık Suçu (md.81/4)	452
a. Genel Olarak	452
b. Bandrol Yükümlülüğüne Aykırılık Suçunun Maddi Unsuru	457
aa. "Satışa Arz Etmek"	460
bb. "Satmak"	460
cc. "Dağıtmak"	461
dd. "Ticari Amaçla «Satın Almak» veya «Kabul Etmek»"	461
c. Bandrol Yükümlülüğüne Aykırılık Suçunun Manevi Unsuru	464
d. Bandrol Yükümlülüğüne Aykırılık Suçunun Özel Görünüş Şekilleri	466
aa. Teşebbüs	466
bb. İştirak	468
cc. İhtima	468
e. Bandrol Yükümlülüğüne Aykırılık Suçunun Yaptırımını ...	470
F. Bandrol Sahteciliği Suçu (md.81/9)	473
a. Genel Olarak	473
b. Bandrol Sahteciliği Suçunun Maddi Unsuru	476
aa. "Sahte Bandrol Üretmek"	477
bb. "Sahte Bandrol Satışa Arz Etmek"	478
cc. "Sahte Bandrol Satmak"	478
dd. "Sahte Bandrol Dağıtmak"	478

ee. “Sahte Bandrol «Satın Almak», «Kabul Etmek» veya «Kullanmak»”	479
c. Bandrol Sahteciliği Suçunun Manevi Unsuru	481
d. Bandrol Sahteciliği Suçunun Özel Görünüş Şekilleri	483
aa. Teşebbüs.....	483
bb. İştirak	484
cc. İçtima	484
e. Bandrol Sahteciliği Suçunun Yaptırımı	486
G. Usulsüz Olarak Bandrol Kullanma Suçu (md.81/10)	489
a. Genel Olarak	489
b. Usulsüz Olarak Bandrol Kullanma Suçunun Maddi Unsuru.....	492
c. Usulsüz Olarak Bandrol Kullanma Suçunun Manevi Unsuru.....	494
d. Usulsüz Olarak Bandrol Kullanma Suçunun Özel Görünüş Şekilleri	495
aa. Teşebbüs.....	495
bb. İştirak	496
cc. İçtima	497
e. Usulsüz Olarak Bandrol Kullanma Suçunun Yaptırımı	498
H. Bandrol Dolandırıcılığı Suçu (md.81/11)	502
a. Genel Olarak	502
b. Bandrol Dolandırıcılığı Suçunun Maddi Unsuru	506
c. Bandrol Dolandırıcılığı Suçunun Manevi Unsuru.....	509
d. Bandrol Dolandırıcılığı Suçunun Özel Görünüş Şekilleri.....	510
aa. Teşebbüs.....	510
bb. İştirak	511
cc. İçtima	511
e. Bandrol Dolandırıcılığı Suçunun Yaptırımı	512

I. Bandrol Temini Suçu (md.81/12).....	514
a. Genel Olarak	514
b. Bandrol Temin Etme Suçunun Maddi Unsuru	516
c. Bandrol Temin Etme Suçunun Manevi Unsuru.....	517
d. Bandrol Temin Etme Suçunun Özel Görünüş Şekilleri.....	518
aa. Teşebbüs.....	518
bb. İştirak	519
cc. İçtima	519
e. Bandrol Temin Etme Suçunun Yaptırımı	520
4. Kanunun 81’inci Maddesinde Yer Alan “Bandrollü Ürünlerin Yasak Yerlerde Satışına İlişkin Kabahat” Düzenlemesi (md.81/7).....	523
5. Kanunun 85 ve 86’ncı Maddelerinde Yer Alan Suçlar: “Mektuplar ve Resim ve Portreler Aleyhine İşlenen Suçlar”	529
6. Kanunun Ek 8/5’inci maddesinde Yer Alan “Veri Tabanı Yapımcısının Haklarına Yönelik Suçlar”	535
KAYNAKÇA.....	541